

De schattingen van het gemiddeld aantal inwoners per huis variëren tussen $4\frac{1}{2}$ en $7\frac{1}{2}$ ⁵⁾. Waarom zouden we niet 6 aannemen. In 1622 was het in elk geval ca. 6 en omstreeks 1800 ook nog.

Het aantal huizen te Hillegersberg is eveneens bekend voor de jaren 1562, 1632, 1732 en 1804. In 1514 werden opgegeven 140 haardsteden en 450 communicanten; volgens beide zojuist genoemde berekeningen kunnen we concluderen tot een inwonertal van 850 à 900 zielen ⁶⁾. Nog geen 50 jaar later, in 1562 ⁷⁾, waren er 245 huizen met ca. 1500 zielen. In 1632 zullen in 325 huizen tegen de 2000 mensen hebben gewoond. In 1732 werden er 610 huizen geteld ⁸⁾ en de bevolking moet, naar schatting, vermeerderd zijn van ca. 2000 tot ca. 3700 zielen. In Kralingen was het nog sneller gegaan: van ca. 350 zielen in 1514 was men daar opgeklimmen tot ca. 750 in 1632 ⁹⁾ en tegen de 2500 in 1732. In het verdere verloop van de 18de eeuw volgde in de meeste Schielandse ambachten stilstand en achteruitgang: de huizenvoorraad te Hillegersberg slonk gaandeweg tot ca. 490 in 1804. Voor 1795 wordt een bevolkingscijfer van 3005 zielen opgegeven ¹⁰⁾. Van de Schielandse ambachten zette feitelijk alleen Kralingen de stijging voort, zodat daar in 1795 ook een kleine 3000 inwoners werden geteld. Rotterdam had toen een bevolking van tussen de 50.000 en 60.000 zielen, Schiedam van ca. 10.000 zielen. In 1514 waren Rotterdam en Schiedam landstadjes van, naar schatting, tegen de 7000 en 3000 inwoners.

De cijfers van de doop- en doodboeken (zie grafieken I en II) zijn ook een aanwijzing van bevolkingsgroei en -teruggang. Zij bevestigen de zoëven voorgestelde gang van zaken. Doopboeken hebben we over vanaf ca. 1660. Werden er aan het einde van de 17de eeuw gemiddeld nog geen 80 kinderen per jaar gedoopt, in de 20-er jaren van de 18de eeuw waren het er tegen de 150, of ca. $40\frac{0}{100}$. In de 30-er jaren begon de teruggang, met een dieptepunt in de periode 1761-1770 van 102. Uit de toeneming van het aantal doden in de eerste decennia van de 18de eeuw blijkt tevens de bevolkingsgroei ¹¹⁾. Na 1730 volgde een regelmatige teruggang ¹²⁾. Over de gehele 18de eeuw genomen waren doopcijfer en doodcijfer te Hillegersberg ongeveer gelijk ¹³⁾. Onder de overledenen was het aantal kinderen gemiddeld iets groter dan het aantal volwassenen; meer dan de helft van alle kinderen overleed voor